

ความสัมพันธ์ระหว่างความมีกัลยาณมิตรกับการให้อภัย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนแห่งหนึ่ง กรุงเทพมหานคร

The Relationship between Kalyanamitra and Forgiveness
of Lower Secondary School Students in One of Schools in Bangkok

ญาติ อัจฉกุล* และภิญญาพันธ์ เพี้ยซ้าย**
Yada Atchikul and Pinyapan Piasai

* สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
**ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษา ระดับความมีกัลยาณมิตรของนักเรียนที่ได้รับจาก 4 กลุ่ม คือ ผู้ปกครอง ครู เพื่อน และสื่อ และศึกษา ระดับการให้อภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนแห่งหนึ่ง กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความมีกัลยาณมิตรกับการให้อภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประชากรในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง เขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้งหมด 1,622 คน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 107 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบวัดฉันกับบุคคลรอบข้าง ซึ่งวัดความมีกัลยาณมิตร 4 ส่วน คือ ผู้ปกครองของฉัน ครูของฉัน เพื่อนของฉัน และสื่อในชีวิตประจำวันของฉัน มีค่าเชื่อมั่นแบบแอลฟา เท่ากับ 0.867 0.926 0.869 และ 0.781 ตามลำดับ และแบบวัดการให้อภัย มีค่าเชื่อมั่น แบบแอลฟา เท่ากับ 0.935 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับความมีกัลยาณมิตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับจากผู้ปกครอง ($M = 4.877$, $S.D. = 0.566$) และครู ($M = 4.581$, $S.D. = 0.742$) อยู่ในระดับมากได้รับจากเพื่อน ($M = 4.424$, $S.D. = 0.664$) และสื่อ ($M = 4.357$, $S.D. = 0.572$) อยู่ในระดับปานกลาง

2) ระดับการให้อภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในระดับค่อนข้างจะให้อภัย ($M = 4.644$, $S.D. = 0.793$)

3) ความมีผู้ปกครอง ครู และเพื่อนเป็นกัลยาณมิตร มีความสัมพันธ์กับการให้อภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ส่วนความมีสื่อเป็นกัลยาณมิตรไม่พบความสัมพันธ์กับการให้อภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

คำสำคัญ: การให้อภัย ความมีกัลยาณมิตร นักเรียน

Abstract

The purposes of this research were 1) to study four groups of spiritual friendship or Kalyanamitra which consisted of parents, teachers, friends, and media on each student and the level of Forgiveness as a consequence; 2) to study the correlation between Kalyanamitra and Forgiveness for lower secondary school students. The populations of this research were included 1,622 students in a lower secondary school in Bangkok. The research samples were comprised of 107 students and cluster sampling was used. The research instruments for collection included a two-rating scales questionnaire that were comprised of 'Other People' and 'Me' which consisted of four parts: parents, teachers, friends and media (reliability, Cronbach's alpha = 0.867, 0.926, 0.869 and 0.781 respectively) and forgiveness (reliability, Cronbach's alpha = 0.935). The data were analyzed by using Mean, Standard Deviation (S.D.) and the Pearson's Correlation Coefficient. The research findings were as follows:

1) The level of Kalyanamitra of lower secondary school students received from parents ($M = 4.877$, $S.D. = 0.566$) and teachers ($M = 4.581$, $S.D. = 0.742$) were high. The level of receiving it

from friends ($M = 4.424$, $S.D. = 0.664$) and media ($M = 4.357$, $S.D. = 0.572$) were rated at intermediate.

2) The level of Forgiveness among lower secondary school students were at the upper intermediate level ($M = 4.644$, $S.D. = 0.793$).

3) Having parents, teachers and friends that provided Kalyanamitra was significantly related to Forgiveness among lower secondary school students and access to media as Kalyanamitra was not related to Forgiveness of lower secondary school students.

Keywords: Forgiveness, Kalyanamitra, Students

บทนำ

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีอารมณ์เปลี่ยนแปลงได้ง่าย มีลักษณะอารมณ์ที่รุนแรงและขาดการควบคุมอารมณ์ มีการตัดสินใจหุนหันพลันแล่นขาดการยั้งคิดและมักจะแสดงออกทางอารมณ์อย่างเปิดเผยด้วยลักษณะอารมณ์ เช่นนี้ จึงมักทำให้เกิดความขัดแย้งกับผู้อื่นได้ง่าย โดยเฉพาะความโกรธซึ่งมักก่อให้เกิดปัญหาทางพฤติกรรมหรือความรุนแรงในวัยรุ่น (Wittayakorn, 2009) โดยจะเห็นได้จากข่าวที่วัยรุ่นก่อเหตุทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกาย กันจนถึงขั้นเสียชีวิต และสถิติจากการแจ้งเหตุนักเรียนทะเลาะวิวาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่า อายุเฉลี่ยของนักเรียนที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทอยู่ที่ 15 -18 ปี (Supaporn, 2012)

การให้อภัย (FORGIVENESS) เป็นวิธีการที่ดีอย่างหนึ่งที่ช่วยให้คนเราก้าวข้ามความโกรธได้ (PhraPaisal, 2008) ทั้งยังส่งผลให้ความสัมพันธ์ที่ไม่ลงรอยกันกลายเป็นความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและช่วยให้เกิดการสานสัมพันธ์กันต่อไปได้ เพราะการให้อภัยเกิดจากความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่ไม่พยาบาท ไม่ต้องการแก้แค้น ต่อบุคคลที่ทำร้ายเราทั้งทางร่างกาย หรือ จิตใจสอดคล้องกับที่พระราชสังวรญาณ หลวงพ่อพุธ ฐานิโย (Thammasapa, n.d.) ได้ให้ความหมายการให้อภัยว่า เป็นทานชนิดหนึ่ง คือ การให้ซึ่งหมายรวมว่าเป็นการยกโทษ การไม่ถือโทษโกรธเคืองกับผู้ที่สร้างความปวดร้าวใจ สร้างความทุกข์ สร้างความเสียหายกับเรา การให้อภัยสร้างความสงบไม่มีเวรมีกรรมต่อกัน อีกทั้งยังมีงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่ได้ศึกษาการให้อภัยกับการมีสุขภาพจิตพบว่า การให้อภัยส่งผลให้ผู้ให้อภัยมีสุขภาพทางจิตที่ดีอีกด้วยเช่น งานวิจัยของ Nantararat (2015) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรักษา

ศีล 5 การภาวนา การให้อภัย และสุขภาพจิต โดยมีการให้อภัยเป็นตัวแปรสื่อ พบว่าการให้อภัยมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกกับสุขภาพจิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในต่างประเทศพบ ผลการศึกษาว่าการให้อภัยสามารถลดความโกรธความขมแค้นความวิตกกังวลความเครียดและความกลัวลงได้ (Maltby et al., 2007, Harris et al., 2006)

การให้อภัยเป็นพฤติกรรมที่สำคัญและเป็นที่ยอมรับปรารถนาให้เกิดขึ้นกับทุกๆ วัย โดยเฉพาะในวัยรุ่นเพราะเป็นวัยที่มีอารมณ์เชิงลบหรือการไม่ให้อภัยได้ง่าย รวมถึงเป็นกลุ่มคนที่มีประสบการณ์ชีวิตน้อย (Supaporn, 2012) จึงควรได้รับการส่งเสริมอบรม แนะนำชักจูง หรือเป็นตัวอย่างไปในทางที่ดีจากบุคคลรอบข้างอย่างเหมาะสม หรือที่เรียกว่า กัลยาณมิตรซึ่ง Phra Prom, (Payutto) (2006) ได้กล่าวว่า กัลยาณมิตรไม่ได้จำกัดอยู่เพียงเพื่อนที่ดียวกันเท่านั้น แต่หมายรวมถึงอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมทางสังคม เช่น พ่อแม่ ครูอาจารย์ เพื่อนที่คบหา หนังสือ สื่อมวลชน วัฒนธรรมที่นำชักจูงไปในทางที่ดีงาม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาระดับความมีกัลยาณมิตรที่นักเรียนได้รับใน 4 กลุ่ม คือ ผู้ปกครอง ครู เพื่อน และสื่อ เนื่องจากช่วงวัยนี้จะมีบุคคลที่มีความใกล้ชิดและมีอิทธิพลต่อการพัฒนาในด้านต่างๆ ได้แก่ ผู้ปกครองครูและเพื่อน รวมถึงสื่อ ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อบุคคลทุกเพศทุกวัยในสังคมยุคโลกาภิวัตน์และผู้วิจัยสนใจศึกษาระดับของการให้อภัยตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมีกัลยาณมิตรกับการให้อภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เนื่องจากนักเรียนในช่วงชั้นนี้เป็นช่วงวัยแรกเริ่มที่ต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน อาจทำให้เกิดความสับสน ไม่มั่นคง เกิดอารมณ์ที่แปรปรวนได้ง่าย และก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหามากกว่าวัยอื่น (Pranot, 2014) ทั้งนี้ ผลการวิจัยที่ได้สามารถเป็นข้อมูลเพื่อนำไปเป็นแนวทางการอบรมแนะนำผู้ปกครอง ครู หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการอบรมเลี้ยงดูหรือการจัดรูปแบบการสอน หรือการปฏิบัติตนเป็นกัลยาณมิตรที่ดี เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาการให้อภัยของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1) เพื่อศึกษาระดับความมีกัลยาณมิตรของนักเรียนที่ได้รับจาก 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ปกครอง ครู เพื่อน และสื่อในชีวิตประจำวัน และศึกษาระดับการให้อภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนแห่งหนึ่ง กรุงเทพมหานคร

2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมีกัลยาณมิตรกับการให้อภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

ความมีกัลยาณมิตรของนักเรียนที่ได้รับจาก 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ปกครอง ครู เพื่อน และสื่อในชีวิตประจำวัน มีความสัมพันธ์กับการให้อภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนแห่งหนึ่ง กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย

ผลการวิจัยนี้จะทำให้ทราบระดับความมีกัลยาณมิตรและการให้อภัย ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างความมีกัลยาณมิตรกับการให้อภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อเป็นข้อมูลนำไปเป็นแนวทางการอบรมแนะนำผู้ปกครอง ครู หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการอบรมเลี้ยงดูหรือการจัดการจัดรูปแบบการสอน หรือการปฏิบัติตนเป็นกัลยาณมิตรที่ดี เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาการให้อภัยของนักเรียน

วิธีการศึกษา

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้งหมด 1,622 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 107 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม โดยผู้วิจัยสุ่มห้องเรียนชั้น ม.1, ม.2, ม.3 ระดับ ชั้นละ 1 ห้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ แบบวัดที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 2 ฉบับดังนี้

1) แบบวัดฉันกับบุคคลรอบข้าง เพื่อใช้วัดตัวแปรความมีกัลยาณมิตรของนักเรียน โดยผู้วิจัยนำข้อคำถามบางส่วนมาจากแบบวัดกัลยาณมิตรของ Chonthida

(2015) และได้สร้างข้อคำถามเพิ่มเติมขึ้นเอง มีจำนวน 66 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ปกครองของฉัน ครูของฉัน เพื่อนของฉัน และสื่อในชีวิตประจำวันของฉัน ในแต่ละกลุ่มจะมีทั้งข้อคำถามทางบวกและทางลบ ลักษณะของแบบวัดเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 6 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงเลย

การแปลผลคะแนน ผู้วิจัยให้เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยของคะแนน เป็น 3 ระดับ ดังนี้

1.00 - 2.49 หมายถึง มีกัลยาณมิตรน้อย คือ เป็นบุคคลที่มีบุคคลแวดล้อมที่ดี คอยช่วยเหลือ สั่งสอนอบรม แนะนำชักจูง หรือ เป็นตัวอย่างไปในทางที่ดี ในระดับน้อย

2.50 - 4.49 หมายถึง มีกัลยาณมิตรปานกลาง คือ เป็นบุคคลที่มีบุคคลแวดล้อมที่ดี คอยช่วยเหลือ สั่งสอนอบรม แนะนำชักจูง หรือ เป็นตัวอย่างไปในทางที่ดี ในระดับปานกลาง

4.50 - 6.00 หมายถึง มีกัลยาณมิตรมาก คือ เป็นบุคคลที่มีบุคคลแวดล้อมที่ดี คอยช่วยเหลือ สั่งสอนอบรม แนะนำชักจูง หรือ เป็นตัวอย่างไปในทางที่ดี ในระดับมาก

คุณภาพแบบวัดฉันกับบุคคลรอบข้างด้านผู้ปกครองของฉันมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.232 - 0.734 และมีค่าความเชื่อมั่น (reliability) แบบความสอดคล้องภายใน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α - coefficient) เท่ากับ 0.867 ด้านครูของฉัน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.493 - 0.746 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.926 ด้านเพื่อนของฉัน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.138 - 0.674 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.869 และด้านสื่อในชีวิตประจำวันของฉันมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.256-0.595 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.781

2) แบบวัดการให้อภัย ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงจากแบบประเมินการให้อภัยสำหรับวัยรุ่นของ Ruck (2013) จำนวน 45 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การให้อภัยตนเอง การให้อภัยผู้อื่น และการให้อภัยสถานการณ์ในแต่ละด้านมีทั้งข้อคำถามทางบวกและลบ โดยแบบวัดแต่ละข้อมีลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 7 ระดับ คือ ไม่จริงเลย ส่วนใหญ่ไม่จริง ไม่ค่อยจริง จริงพอๆ กับไม่จริง จริงบ้าง ค่อนข้างจริง จริงที่สุด

การแปลผลคะแนน ผู้วิจัยให้เกณฑ์การแปลผล ค่าเฉลี่ยของคะแนน เป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 1.00 - 2.50 หมายถึง ไม่ให้อภัย คือ เป็นบุคคลที่มีการตอบสนองต่อสิ่งที่ก่อให้เกิดความขุ่นเคืองใจ ในลักษณะของการไม่ให้อภัยอยู่เสมอ
- 2.51 - 3.50 หมายถึง ค่อนข้างจะไม่ให้อภัย คือ เป็นบุคคลที่มีการตอบสนองต่อสิ่งที่ก่อให้เกิดความขุ่นเคืองใจ ค่อนข้างจะมาจากลักษณะของการไม่ให้อภัย และมีการให้อภัยบ้างเล็กน้อย
- 3.51 - 4.50 หมายถึง ให้อภัยปานกลาง คือ เป็นบุคคลที่มีการตอบสนองต่อสิ่งที่ก่อให้เกิดความขุ่นเคืองใจใน ลักษณะของการไม่ให้อภัยพอๆ กับมีลักษณะการให้อภัย
- 4.51 - 5.50 หมายถึง ค่อนข้างจะให้อภัย คือ เป็นบุคคลที่มีการตอบสนองต่อสิ่งที่ก่อให้เกิดความขุ่นเคืองใจ ค่อนข้างจะมาจากลักษณะของการให้อภัย และมีลักษณะของการไม่ให้อภัยอยู่บ้าง
- 5.51 - 7.00 หมายถึง ให้อภัย คือ เป็นบุคคลที่มีการตอบสนองต่อสิ่งที่ก่อให้เกิดความขุ่นเคืองใจใน ลักษณะของการให้อภัยอยู่เสมอ

คุณภาพแบบวัดการให้อภัยทั้งฉบับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.224 - 0.735 และมีค่าความเชื่อมั่น (reliability) แบบความสอดคล้องภายใน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α - coefficient) เท่ากับ 0.935 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการให้อภัยตนเอง มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.242 - 0.607 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.775 การให้อภัยผู้อื่นมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.166-0.793 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.923 และการให้อภัยสถานการณ์มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.281 - 0.715 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.861

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความมีกัลยาณมิตรของแต่ละกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน โรงเรียนแห่งหนึ่ง กรุงเทพมหานคร

กลุ่มของความมีกัลยาณมิตร	M	S.D.	ระดับความมีกัลยาณมิตร
ผู้ปกครอง	4.877	0.566	มาก
ครู	4.581	0.742	มาก
เพื่อน	4.424	0.664	ปานกลาง
สื่อในชีวิตประจำวัน	4.357	0.572	ปานกลาง

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการขออนุญาตทำวิจัยในมนุษย์ และขอรับใบรับรองจริยธรรมการวิจัย (รหัสโครงการ: 332/59X) จากนั้นผู้วิจัยจึงติดต่อขออนุญาตเข้าไปเก็บข้อมูลในโรงเรียนด้วยตนเอง และการให้ข้อมูลเป็นไปโดยความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้มีการลงนามยินยอม การให้ความร่วมมือ เมื่อได้ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลมาประมวลและวิเคราะห์ผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ผลการศึกษา

1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 107 คน เป็นเพศหญิงจำนวน 66 คน (ร้อยละ 61.68) และเพศชายจำนวน 41 คน (ร้อยละ 38.31) กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 38 คน (ร้อยละ 35.51) มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 47 คน (ร้อยละ 43.92) มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 22 คน (ร้อยละ 20.56)

2) ระดับความมีกัลยาณมิตรจากผู้ปกครอง ครู เพื่อน และสื่อในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนแห่งหนึ่ง กรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนแห่งหนึ่ง กรุงเทพมหานคร มีกัลยาณมิตรจากผู้ปกครองและครูอยู่ในระดับมาก ซึ่งหมายความว่านักเรียนมีผู้ปกครองและครูคอยช่วยเหลือ สั่งสอนอบรม แนะนำชักจูง หรือเป็นตัวอย่างไปในทางที่ดีในระดับมาก ส่วนด้านเพื่อนและสื่อในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับปานกลาง หมายความว่า นักเรียนมีเพื่อนและสื่อในชีวิตประจำวันคอยช่วยเหลือ สั่งสอนอบรม แนะนำชักจูง หรือเป็นตัวอย่างไปในทางที่ดีในระดับปานกลางโดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 1

3) ระดับการให้อภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนแห่งหนึ่ง กรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนแห่งหนึ่ง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีการให้อภัยในระดับค่อนข้างจะให้อภัย ซึ่งหมายความว่านักเรียนมีการตอบสนองต่อสิ่งทีก่อให้เกิดความขุ่นเคืองใจค่อนข้างจะมาจากลักษณะของการให้อภัย และมีลักษณะของการไม่ให้อภัยอยู่บ้างและเมื่อพิจารณาลักษณะของการ

ให้อภัยในแต่ละด้าน พบว่า การให้อภัยตนเองและการให้อภัยสถานการณ์ อยู่ในระดับค่อนข้างจะให้อภัย ส่วนลักษณะการให้อภัยผู้อื่นอยู่ในระดับให้อภัยปานกลาง ซึ่งหมายความว่า นักเรียนมีการตอบสนองต่อสิ่งทีก่อให้เกิดความขุ่นเคืองใจในลักษณะของการไม่ให้อภัยพอๆ กับมีลักษณะการให้อภัย โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการให้อภัยโดยรวมและลักษณะการให้อภัยในแต่ละด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนแห่งหนึ่ง กรุงเทพมหานคร

ลักษณะการให้อภัย	M	S.D.	ระดับการให้อภัย
การให้อภัยโดยรวม	4.644	0.793	ค่อนข้างจะให้อภัย
การให้อภัยตนเอง	5.035	0.776	ค่อนข้างจะให้อภัย
การให้อภัยผู้อื่น	4.455	0.998	ให้อภัยปานกลาง
การให้อภัยสถานการณ์	4.688	0.961	ค่อนข้างจะให้อภัย

4) ความสัมพันธ์ระหว่างความมีกัลยาณมิตรกับการให้อภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนแห่งหนึ่ง กรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า ความมีผู้ปกครอง ครู และเพื่อนเป็นกัลยาณมิตร มีความสัมพันธ์กับการให้อภัยโดยรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนแห่งหนึ่ง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.348 0.300 และ 0.334 ตามลำดับ แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความมีสื่อเป็นกัลยาณมิตรกับการให้อภัยของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความมีกัลยาณมิตรกับการให้อภัยรายด้านพบผลดังนี้

1) ความมีกัลยาณมิตรทั้ง 4 กลุ่ม คือ ผู้ปกครอง ครู เพื่อน และสื่อ มีความสัมพันธ์กับการให้อภัยตนเองของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.427 0.192 0.242 และ 0.208 ตามลำดับ 2) ความมีผู้ปกครอง ครู และเพื่อนเป็นกัลยาณมิตรมีความสัมพันธ์กับการให้อภัยผู้อื่นของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.264 0.280 และ 0.314 ตามลำดับ 3) ความมีผู้ปกครอง ครู และเพื่อนเป็นกัลยาณมิตร มีความสัมพันธ์กับการให้อภัยสถานการณ์ของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.271 0.240 และ 0.246 ตามลำดับ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปรที่ใช้ศึกษา

ตัวแปร	การให้อภัยโดยรวม	การให้อภัยตนเอง	การให้อภัยผู้อื่น	การให้อภัยสถานการณ์
ความมีผู้ปกครองเป็นกัลยาณมิตร	0.348**	0.427**	0.264**	0.271**
ความมีครูเป็นกัลยาณมิตร	0.300**	0.192*	0.280**	0.240*
ความมีเพื่อนเป็นกัลยาณมิตร	0.334**	0.242*	0.314**	0.246*
ความมีสื่อเป็นกัลยาณมิตร	0.055	0.208*	-0.052	0.124

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1) ศึกษาระดับความมีกัลยาณมิตรของนักเรียนที่ได้รับจาก 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ปกครอง ครู เพื่อน และสื่อในชีวิตประจำวัน และศึกษาระดับการให้อภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนแห่งหนึ่ง กรุงเทพมหานคร

สำหรับความมีกัลยาณมิตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในการวิจัยนี้ พบว่า ความมีกัลยาณมิตรจากผู้ปกครองและครูอยู่ในระดับมาก ส่วนความมีกัลยาณมิตรจากเพื่อนและสื่อในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ผู้ปกครองและครูยังคงทำหน้าที่กัลยาณมิตรต่อนักเรียนได้ดี ไม่ปล่อยปละละเลย เพราะถึงแม้ว่าวัยนี้มักจะชอบปลีกตัวออกจากผู้ใหญ่และเริ่มเข้าหาเพื่อนวัยเดียวกันแต่ก็ยังคงต้องการคำแนะนำในเรื่องต่างๆ จากผู้ใหญ่อยู่ เพราะด้วยประสบการณ์ชีวิตที่น้อย นักเรียนจึงอาจยังไม่สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยลำพังได้ (Pranot, 2014) ในขณะที่วัยนี้มักจะเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลทางทัศนคติความสนใจค่านิยม และพฤติกรรมมารแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แต่จากประสบการณ์ชีวิตที่มีจำกัดและยังอยู่ในวัยเดียวกัน เมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือ เพื่อนอาจไม่สามารถช่วยชี้แนะหรือให้คำแนะนำแก่นักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมเท่ากับ ผู้ปกครองและครู ดังนั้น ความมีเพื่อนเป็นกัลยาณมิตรจึงอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น สำหรับสื่อที่มีความเป็นกัลยาณมิตรในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะสื่อไม่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้โดยตรงเหมือนกลุ่มบุคคล เช่น ให้ความรู้สึกอบอุ่นใจ เป็นที่พึ่งพาได้ เป็นต้น อีกทั้ง สื่อมีเนื้อหาที่หลากหลายทั้งด้านบวกและด้านลบ และอาจไม่ได้มีความเฉพาะเจาะจงในการผลิตเพื่อความมีกัลยาณมิตรมากนัก รวมถึงการเลือกรับชมหรือเสพสื่อของนักเรียนมีความแตกต่างกัน ดังนั้นระดับความมีสื่อเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนจึงขึ้นอยู่กับมีการรับสื่อในลักษณะใดด้วย

สำหรับการศึกษาระดับการให้อภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของการให้อภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในระดับค่อนข้างจะให้อภัย หมายถึง นักเรียนมีการตอบสนองต่อสิ่งทีก่อให้เกิดความขุ่นเคืองใจค่อนข้างจะมาจากลักษณะของการให้อภัย แต่ในขณะที่วัยนี้ก็ยังมีการไม่ให้อภัยปนอยู่บ้าง สอดคล้องกับการศึกษาระดับของอายุกับลักษณะการให้อภัย ซึ่งพบว่า บุคคลทั่วไปจะมีการให้อภัยเพิ่มมากขึ้นเมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น และเริ่มจะมีการให้อภัยที่สมบูรณ์เมื่อ

เข้าสู่วัยรุ่น (Darby, & Schlenker, 1982) แต่เนื่องจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในช่วงวัยแรกรุ่นซึ่งมีลักษณะอารมณ์ที่ค่อนข้างแปรปรวนไม่คงที่ เกิดอารมณ์เชิงลบขึ้นได้ง่าย จึงทำให้ยังมีการไม่ให้อภัยปะปนอยู่ เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในแต่ละลักษณะของการให้อภัยทั้ง 3 ด้านพบว่า การให้อภัยตนเองเป็นการให้อภัยที่นักเรียนมีค่าเฉลี่ยการให้อภัยสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับ การให้อภัยผู้อื่นและการให้อภัยสถานการณ์ทั้งนี้อาจเพราะพัฒนาการของวัยรุ่นที่มีวุฒิภาวะทางความคิดในการทำ ความเข้าใจ เหตุผล และการสร้างความเข้าใจในการกระทำของตนเอง ได้ละเอียดเป็นอย่างดีทำให้เกิดการยอมรับกับผลของการกระทำของตนเองที่เกิดขึ้นได้ แต่ในการที่จะทำความเข้าใจบุคคลอื่นที่ก่อให้เกิดความขุ่นเคืองใจหรือสถานการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้นั้นเป็นเรื่องที่ไม่สามารถทำได้ในทันทีทันใดเพราะความสงสัยหรือการที่จะทำความเข้าใจ อาจต้องใช้ระยะเวลา ซึ่งสอดคล้องกับ Enright และ Rique (2004) ได้กล่าวว่าการให้อภัยต้องใช้เวลาจึงมีแนวโน้มว่า วัยรุ่นจะนำอารมณ์เชิงลบมาใช้ในการตอบสนองต่อผู้ที่ก่อให้เกิดความขุ่นเคืองใจและสถานการณ์ได้ทำให้มีโอกาสที่จะทำให้เกิดการไม่ให้อภัยได้นั่นเอง

2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมีกัลยาณมิตรกับการให้อภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนแห่งหนึ่ง กรุงเทพมหานคร

จากผลการวิจัยพบว่า ความมีผู้ปกครอง ครู และเพื่อนเป็นกัลยาณมิตรมีความสัมพันธ์กับการให้อภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญหมายความว่า หากผู้ปกครอง ครู และเพื่อนมีการสั่งสอนอบรม แนะนำชักจูง หรือเป็นตัวอย่างไปในทางที่ดีหรือที่เรียกว่ามีความมีกัลยาณมิตรสูง ก็จะส่งผลให้นักเรียนมีการให้อภัยสูงทั้งนี้เนื่องจากเป็นกลุ่มคนที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดสอดคล้องกับ Duangduen (1997) ที่กล่าวว่า กลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุดคือผู้ปกครองครูและเพื่อน

ผลการวิจัยนี้ ยังพบว่าความมีสื่อเป็นกัลยาณมิตรมีความสัมพันธ์กับการให้อภัยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเนื้อหาในสื่ออาจมีความเกี่ยวข้องหรือชักจูงนักเรียนให้เกิดการยอมรับและเข้าใจในการกระทำของตนเองจนเกิดการให้อภัยตนเองได้ แต่สำหรับการให้อภัยผู้อื่นและสถานการณ์ เนื้อหาของสื่ออาจจะยังไม่เกี่ยวข้องหรือมีไม่มากพอที่จะชักจูงให้นักเรียนเกิดการให้อภัยผู้อื่นและสถานการณ์ จึงทำให้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างสื่อกับการให้อภัยทั้งสองด้านนี้

และเมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความมีสื่อเป็นกัลยาณมิตรกับการให้อภัยโดยรวมของนักเรียนจึงไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความมีกัลยาณมิตรจากผู้ปกครอง ครู และเพื่อนมีความสัมพันธ์ต่อการให้อภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาการให้อภัยของนักเรียน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจึงควรตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทการเป็นกัลยาณมิตรที่ดีเพื่อส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมกรรมการให้อภัย อันเป็นคุณลักษณะของพลเมืองที่ดีของสังคม และนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

2. แม้ว่าจากผลการวิจัย พบว่า ความมีสื่อเป็นกัลยาณมิตรจะไม่มีความสัมพันธ์กับการให้อภัยโดยรวมของนักเรียน หรือด้านการให้อภัยผู้อื่น และสถานการณ์ แต่ก็ไม่ควรละเลยความสนใจเพราะในปัจจุบันบุคคลทุกเพศทุกวัยมีการบริโภคสื่ออยู่เสมอและจากค่าเฉลี่ยของความมีสื่อเป็นกัลยาณมิตรซึ่งพบว่ายู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสื่อเป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีที่คอย แนะนำชักจูง หรือเป็นตัวอย่างที่ดีอยู่ในระดับปานกลาง หากสื่อผลิตรายการที่เน้นการกระตุ้นหรือสร้างเจตคติที่ดีต่อการให้อภัย ก็อาจทำให้นักเรียนเกิดการให้อภัยได้ง่ายมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเพิ่มเติมว่าความมีกัลยาณมิตรเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุต่อการให้อภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหรือไม่ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการให้อภัยของนักเรียนได้

2. ควรศึกษาในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นอื่นๆ เช่น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างความมีกัลยาณมิตร และการให้อภัยในกลุ่มดังกล่าวว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่

3. ควรมีการนำตัวแปรอื่นเข้ามาศึกษาเพิ่ม เช่น ด้านการคิดหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรม เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์กับการให้อภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยแบบ i-Thesis จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

References

- Chonthida, S. (2015). *Factors associated with Public Mind of the secondary school students in the schools under the secondary educational service area office 35 Lamphun province: A study based on Buddhamma*. Dissertation of Master Degree in Srinakharinwirot University. [in Thai].
- Darby, B.W, & Schlenker, B.R. (1982). Children's Reaction to Apologies. *Journal of Personality and Social Psychology*, 43(4), 742.
- Duangduen, B. (1997). *Research Report on Buddhist Beliefs and Practices of Thai People: Cultivation Training and Quality of life*. Bangkok: School of Social and Environmental Development (NIDA). [in Thai].
- Enright, R. D. & Rique, J. (2004). *The enright forgiveness inventory sampler set manual, instrument, and scoring guide*. Menlo Park, CA: Mind Garden.
- Harris, A. H., Luskin, F., Norman, S. B., Standard, S., Bruning, J., Evans, S. & Thoresen, C. E. (2006). Effects of a group forgiveness intervention on forgiveness, perceived stress, and trait-anger. *Journal of Clinical psychology*, 62(6), 715-733.
- Maltby, J., Macaskill, A. & Gillett, R. (2007). The cognitive nature of forgiveness: Using cognitive strategies of primary appraisal and coping to describe the process of forgiving. *Journal of Clinical Psychology*, 63(6), 555-566.
- Nantararat, P. (2015). *The relationship among Practice of the five precepts, Meditation, Forgiveness, and Mental Health: Forgiveness as a mediator*. Dissertation of Mater Degree in Thammasat University. [in Thai].

- Pranot, K. (2014). *Teen Psychology*. Bangkok: Department of Psychology Faculty of Humanities Srinakharinwirot University. [in Thai].
- PhraPaisal, V. (2008). *Step over the anger*. Retrieved from <http://www.visalo.org/article/paja255109.htm>. [in Thai].
- Phra Prom, K. (P.A. Payutto). (2006). *Buddha Dhamma*. Bangkok: Mahachulalongkornrajavidyalaya University. [in Thai].
- Ruck, C. (2013). *A Study of Forgiveness in Teenagers: A Case Study of Counseling Intervention to Develop the sense of Forgiveness for Teenager and Unwanted Pregnancy Teenagers*. (Phdis Thesis) Srinakharinwirot University, Bangkok. [in Thai].
- Supaporn, A. (2012). The controversy of students, the commission of education House of Representatives, Series 24. *The Education Commission 35th House of Representatives*. Bangkok. [in Thai].
- Thammasapa, (n.d.). *Forgiveness: The hardest and greatest giving of human*. Bangkok: Thammasapa. [in Thai].
- Wittayakorn, C. (2009). *Adolescent Psychology: Step over the problem and develop positive potential*. Bangkok: Saitarn. [in Thai].